24 Μαρτίου 2015

Προσκύνημα στις Παναγιές της Θράκης

Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Ορθόδοξη πίστη / Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες / Προσκυνήματα-Οδοιπορικά-Τουρισμός

Της Μαρίας Νικολάου

Η ζωή των Θρακιωτών είναι άρρηκτα δεμένη με τη Μεγάλη Μάνα του κόσμου. Μεγάλα προσκυνηματικά κέντρα της χάρης Της βρίσκονται παντού στη Θράκη, όπου θα συρρεύσουν και φέτος χιλιάδες πιστοί. Πρόκειται για ναούς που έρχονται από τα βάθη των αιώνων και κρατούν ζωντανή τη μνήμη της υπερβατικής σχέσης ανάμεσα στους Έλληνες και στην Παναγιά.

Η ΠΑΝΑΓΙΑ ΤΗΣ ΚΑΜΑΡΙΩΤΙΣΣΑΣ

Στο λιμάνι της Καμαριώτισσας στη Σαμοθράκη βρίσκεται περικαλλής ενοριακός ναός, όπου φυλάγεται η θαυματουργή εικόνα της Παναγίας Καμαριώτισσας, που

προστάτεψε από κινδύνους και αρρώστιες πολλές φορές τους κατοίκους του νησιού.

Στα χρόνια της εικονομαχίας (9ος αιώνας), εποχή που οι άγιες εικόνες κινδύνευαν να καταστραφούν από τους εικονοκλάστες, ένας Θρακιώτης έβαλε την εικόνα της Παναγίας μέσα σ' ένα μεταλλικό κιβώτιο και την πέταξε στη θάλασσα. Η εικόνα αυτή, πλέοντας πάνω στα κύματα, έφθασε κοντά στο λιμάνι της Σαμοθράκης. Οι ψαράδες μια νύχτα είδαν ανοιχτά του λιμανιού ένα λαμπερό φως. Όσο περνούσε η ώρα, το φως πλησίαζε την ακτή και γινόταν πιο δυνατό και λαμπερό. Οι ναυτικοί, αμήχανοι, δε μπορούσαν να εξηγήσουν το φαινόμενο. Τελικά, αποφάσισαν να κατεβούν στη θάλασσα με βάρκες και να συναντήσουν το λαμπερό αυτό φως. Μόλις οι δυο βάρκες έφθασαν κοντά του, τότε το αντικείμενο χώθηκε ανάμεσά τους, έκανε ένα κύκλο και σταμάτησε. Οι ναυτικοί άπλωσαν τα χέρια τους, το πήραν και το έφεραν έξω στην ακτή. Εκεί, παρουσία και άλλων ανθρώπων άνοιξαν το μεταλλικό κουτί, περιμένοντας με αγωνία να δουν το θησαυρό που έκρυβε. Με μεγάλη έκπληξη είδαν μια μικρή εικόνα της Θεοτόκου που κρατούσε στην αγκαλιά Της τον Ιησού Χριστό. Έφερε και την επιγραφή "Παναγία Καμαριώτισσα". Αργότερα οι κάτοικοι του νησιού έκτισαν μια μικρή εκκλησία στον τόπο άφιξης της εικόνας και την τοποθέτησαν μέσα.

Σήμερα, η εικόνα αυτή βρίσκεται μέσα στον ενοριακό ναό του χωριού.
Στον Έβρο, όπως εξηγεί η ερευνήτρια – λαογράφος Αγγέλα Γιαννακίδου, μεγάλες μοναστηριακές εκκλησίες μετατράπηκαν σε τζαμιά των κατακτητών, όπως ο περίφημος ναός της Παναγίας Κοσμοσώτειρας στις Φέρες, αλλοτινό βασικό πέρασμα στον Έβρο. "Ναοί, όπως αυτός της Κοσμοσώτειρας, που κτίστηκε από το σεβαστοκράτηρα Ισάακιο Κομνηνό ως επίγεια απομίμηση και εικόνα του ουράνιου κόσμου, αποπνέουν όλη την τέχνη, τη παιδεία και τη θρησκευτική αντίληψη του Βυζαντίου".

Η ΚΟΣΜΟΣΩΤΕΙΡΑ ΤΩΝ ΘΡΑΚΩΝ

Η περίπτωση των Φερών αποτελεί μια εξαιρετικά χαρακτηριστική περίπτωση μοναστηριακής οχύρωσης. Στο μέρος αυτό, ο αυτοκράτορας Ισαάκιος Κομνηνός ίδρυσε τη μονή της Κοσμοσώτειρας και έγραψε μάλιστα και το τυπικόν της μονής, μέσα από το οποίο αντλούμε σήμερα σημαντικές πληροφορίες περί της αρχιτεκτονικής του ναού και των οικοδομικών παρακολουθημάτων του και περί των λειτουργιών το μοναστηριού. Το καθολικόν της μονής διασώζεται και αποτελεί πλέον εδώ και λίγα χρόνια με προεδρικό διάταγμα προσκυνηματικό κέντρο των απανταχού Θρακών. Το μοναστήρι, που δέσποζε σε μια απέραντη εύφορη πεδιάδα στον κάτω ρου του ποταμού Έβρου, προστατευόταν από οχυρωματικό περίβολο, από τον οποίο διασώζονται δύο πύργοι στο νότιο μέρος του. Εντυπωσιακά τμήματα του ναού είναι οι τοιχογραφίες των λεγόμενων στρατιωτικών αγίων, αγίων δηλαδή με στρατιωτικές στολές και οπλισμό, που οι βυζαντινολόγοι τους έχουν ταυτίσει με πρόσωπα της οικογένειας των Κομνηνών. Τα ξίφη, τα δόρατα και οι θώρακες των αγίων αυτών μάς δίνουν σήμερα μια εικόνα του οπλισμού των βυζαντινών αξιωματούχων των μέσων του 12ου αιώνα.

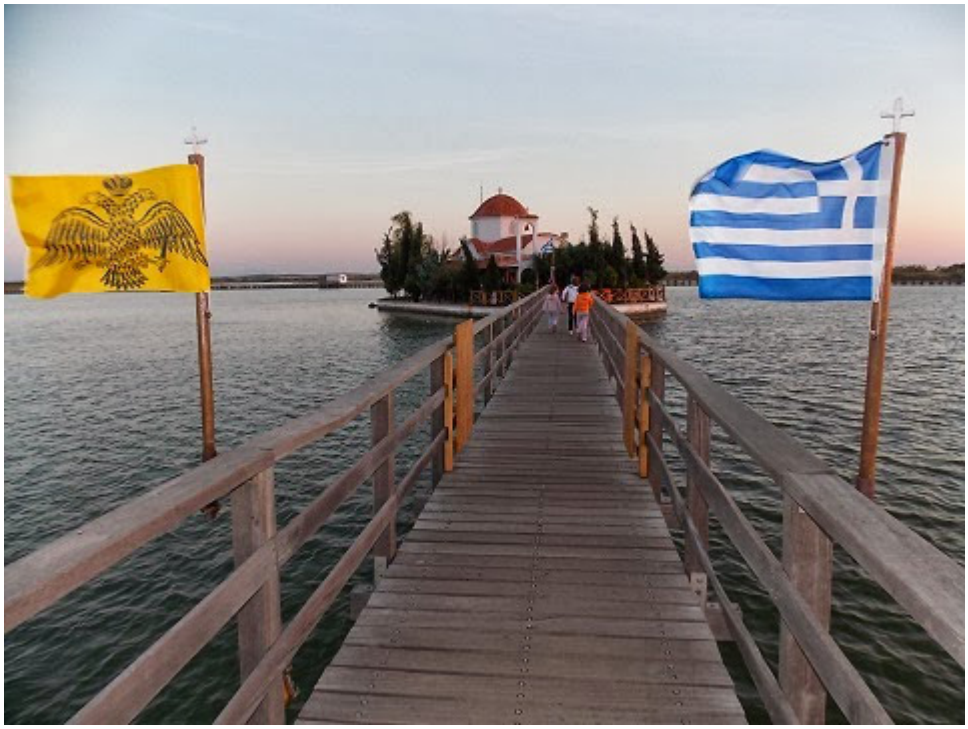

Η ΠΑΝΤΑΝΑΣΣΑ ΣΤΟ ΠΟΡΤΟ ΛΑΓΟΣ

Η Παναγία της Παντάνασσας, η μοναδική και μάλιστα θαυματουργή, όπως λέγεται, εικόνα της Παναγίας της Παντάνασσας βρίσκεται στον ομώνυμο ιερό ναό δίπλα στον Άγιο Νικόλαο στο Πόρτο-Λάγος, το μετόχι της μονής Βατοπεδίου του Αγίου Όρους. “Ακόμη και τα χάρτινα αντίγραφα της εικόνας είναι θαυματουργικά. Στείλαμε ένα στη Ρωσία και το θαύμα έγινε. Ένα παιδί αναστήθηκε! Αυτό το είδε με πολλή σοβαρότητα η ρωσική εκκλησία και μας παρακάλεσε να στείλουμε τρία αντίγραφα της Παναγίας της Παντάννασης, το ένα για τη Μόσχα, το ένα έξω από αυτήν και το τρίτο για τη μονή Βαλαάμ. Μια περιώνυμος μονή με 100 μοναχούς”, δηλώνουν οι μοναχοί. Στο Πόρτο Λάγος το αντίγραφο της θαυματουργής εικόνας το έφεραν το 1992.

Η ΠΑΝΑΓΙΑ ΚΑΛΑΜΟΥ

Το παρεκκλήσι της Παναγίας Δεξιάς ή Δέξιας που βρίσκεται στη συμβολή των οδών Σηλυβρίας και Πινδάρου καλωσορίζει τον επισκέπτη στην Ξάνθη. Ωστόσο πιο δημοφιλείς είναι οι μονές της Παναγιάς όπως η Παναγιά Καλαμού. Κατά τη διάρκεια της ανέγερσης του κτιρίου του ξενώνα της Καλαμούς γύρω στο 1907, ο Γεώργιος Λαλαζήσης εδάνεισε στην ελληνική κοινότητα (για τη μονή) 830 λίρες. Ο Γεώργιος Λαλαζήσης χρημάτισε δήμαρχος Ξάνθης κατά το διάστημα 1922 – 1923 και εξελέγη βουλευτής της πόλης δύο φορές.

ΠΑΝΑΓΙΑ Η ΣΑΜΑΚΩΒΙΑΝΗ

Σύμφωνα με τον πρωτοσύγκελο της μητρόπολης Ξάνθης κ. Παντελεήμονα κτίστηκε από κατοίκους της συνοικίας Σαμακώβ, οι οποίοι είχαν φέρει την εικόνα της Παναγίας από το Σαμάκοβο (σημερινό Ντεμίρ Κιόι). Για το λόγο αυτό λέγεται και Σαμακωβιανή. Αλλιώς λέγεται και Χαλκιώτισσα. Το 1829 έγιναν στην Ξάνθη δύο καταστροφικοί σεισμοί. Τότε ο ηγούμενος της μονής, Αγάπιος, στο εκκλησιαστικό βιβλίο (Πεντηκοστάριο) και στην τελευταία σελίδα έγραψε: “1829 Μαρτίου 30 ημέρα Σαββάτο όρες ενέα και μησί εγένετο μέγας σεισμός και έπεσαν πολά σπίτια στην Ξάνθη και στο γενιτζέ και ης όλον τον κάμπο και έπεσε και στο μαναοτηρη ολήγους κουπές της εκλησίας έπειτα έγενε απριλήου ηκοστρής ημέρα τρήτη και όρες 9 ο μεγαλήτερος σισμός και εβάσταξε όρες 15 και έπεσε όλη η εκλησία και τα τήχη του μοναστηρίου δεν... (δυσανάγνωστος λέξις) ένας ελάχηστος ηγούμενος αγάπιος γράψας δια ενθημισις”. Η ανακαίνιση της μονής ξεκίνησε το 1830 και ολοκληρώθηκε το 1841.
Πηγή: makthes.gr